

Čís. 9630.

Ujednal-li žalovaný ve sporu o nemanželské otcovství s právním ochranným oddělením nalezince soudní smír, jímž uznal otcovství k dítěti, maje za to, že jest spor beznadějným, nemůže se domáhati neplatnosti smíru proto, že byl uveden v omyl tvrzením nemanželské matky, že jest otcem dítěte, leč že by právní ochranné oddělení nalezince bylo o jeho podstatném omylu vědělo. Na základě onoho tvrzení nemanželské matky mohlo by se domáhati neplatnosti smíru jen poručenstvo dítěte. Na základě později nalezené listiny, v níž nemanželská matka tvrdí, že ho označila za nemanželského otce jen z nenávisti, nemůže se domáhati neplatnosti smíru, nedopustilo-li se právní ochranné oddělení nalezince při ujednávání smíru nepoctivosti.

(Rozh. ze dne 7. února 1930, Rv I 1798/29.)

Ve sporu o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného ujednal žalovaný Miroslav H. smír, jímž se výslovně přiznal k otcovství a zavázal se platiti výživné. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Miroslav H. neplatnosti smíru a výroku, že není otcem žalovaného dítěte, tvrdě, že smír uzavřel pod dojmem lstivého předstírání nemanželské matky, že jest nemanželským otcem. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Nelze přisvědčiti dovolání, že žalovaná nezl. Ludmila L-ová, s níž ujednal žalobce dne 10. října 1926 soudní smír, o jehož neplatnost nyní žaluje, odpovídá za lstivé předstírání své nemanželské matky Marie L-ové. Smír byl ujednan právním ochranným oddělením zemského nalezince jako poručníkem žalovaného dítěte, nemanželská matka nebyla na něm nijak zúčastněna. Tvrzení, že smír byl ujednan z jejího podnětu nebo za její pomoci, nemá ve spisech prážádné opory. S hlediska pravidel o omylu — §§ 871 a 875 obč. zák. — jest nemanželská matka třetí osobou a nepravdivé její předstírání by opravňovalo žalobce jen v tom případě domáhati se prohlášení smíru za neplatný pro podstatný omyl, kdyby právní ochranné oddělení nalezince bylo o něm vědělo neb aspoň věděti musilo. Právní námítky žalobcovy proti napadenému rozhodnutí jsou již z tohoto důvodu liché. Mimo to jest však sám právní základ žaloby, že prý žalobce ujednal smír v omylu o oprávněnosti nároku na uznání otcovství a na výživu, v rozporu s vlastním skutkovým přednesem žalobcovým. Skutečnost zplození vymyká se bezprostřednímu poznání a tím i přímému důkazu. Podle zákona není nemanželským otcem ten, koho nemanželská matka za otce prohlašuje, nýbrž kdo s ní tělesně obcoval v kritické době. Prohlašovala-li nemanželská matka, že otcem jest žalobce, bylo tím ovšem i tvrzeno, že s ní obcoval v kritické době, ale tím tvrzením mohl býti v omyl uveden jen poručník dítěte,

nikoliv žalobce. Jenom poručerstvo dítěte mohlo by se domáhati neplatnosti smíru pro takovýto omyl. Žalobce neujednal smír podle svých vlastních udání proto, že byl uveden v omyl o svém tělesném obcování s matkou dítěte v kritické době, nýbrž pro to, že pokládal spor za beznadějný. Nežaluje z důvodu omylu, nýbrž na základě později nalezené listiny, totiž dopisu nemanželské matky z roku 1927, v němž mu píše, že ho označila za otce dítěte z nenávisti a že jest ochotna u soudu odpřisáhnouti, že otcem není. Podle § 1387 obč. zák. nepozbývá však bezelstně ujednaný smír platnosti ani tehdy, kdyby nově předloženou listinou bylo prokázáno, že porovnaný nárok nebyl vůbec po právu. An žalobce netvrdí a ovšem ani tvrditi nemůže, že se právní ochranné oddělení nalezince při ujednávání smíru dopustilo nepoctivosti, musí býti nárok na prohlášení smíru za neplatný zamítnut, aniž jest vůbec třeba a možno zkoumati právní dosah předloženého dopisu. Pokud jest platným a závazným smír, v němž žalobce uznal otcovství, nemůže ovšem býti vyhověno ani návrhu, by bylo určeno, že otcem není, neboť brání tomu práva žalovaného dítěte nabytá smírem.

Čís. 9631.

Ochrana nájemců.

Pod zákazy § 14 (2) zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. a § 20 (2) pozdějších zákonů o ochraně nájemců náleží také případ, že si dá třetí osoba poskytnouti nebo slíbiti něco za to, že bude byt pronajat, leč že by šlo o přiměřenou sprostředkovatelskou provisi.

(Rozh. ze dne 7. února 1930, Rv II 882/29.)

Žalobce se domáhal na žalované vrácení 8.000 Kč, jež jí byl zaplatil při pronajetí bytu jejím manželem v červenci 1921. Žalobě bylo vyhověno soudy všech stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy vyhověly žalobě podle § 14 zák. ze dne 8. dubna 1920 č. 275 Sb. z. a n. (pod nějž tento případ spadá) a odvolací soud také ještě pro bezdůvodné obohacení žalované. Dovolatelka napadá tyto právní názory v podstatě proto, a) že žádný ze tří případů § 14 (2) cit. zák. tu nedopadá, ježto žalovaná nebyla ani nájemnicí nebo jinou uživatelkou bytu, ani pronajimatelkou a že žalobce netvrdil a nedokázal, že žalovaná byla zprostředkovatelkou a že byla odměna 8.000 Kč nepřiměřenou; b) že tu nedopadají ani předpisy občanského zákona o bezdůvodném obohacení (§§ 1431 a 1432 obč. zák.), protože se žalobce zavázal k plnění za námahu žalované, nejsa v omylu, a mimo to platil, věda, že není dlužen. Stačí, bude-li vyvrácen právní názor pod a), neboť